

# SYKEPLEIEFORSKNING – UTVIKLING OVER TI ÅR

MARTE HELENE FOSS  
INFORMASJONSKONSULENT, HØGSKOLEN I GJØVIK

**Sykepleiere blir ofte** beskrevet som hjelpende engler og forbundet med omsorg og pleie. Norsk sykepleieforbund har i år en kampanje med fokus på at sykepleiere, i tillegg til omsorg og pleie, også i høy grad representerer ekspertkunnskap. Sykepleiere bidrar til både å pleie, bevare og redde liv. De er eksperter på pasientenes behov, de skal gjøre kompetente vurderinger og sette inn målrettede tiltak ([www.nsf.no](http://www.nsf.no)).

**Med ansvarsområdene** sykepleieren har, er det stort behov for solid kunnskap og forskning på sykepleiefeltet. Det har vært en rask utvikling både nasjonalt og internasjonalt på nettopp dette området, og de siste ti årene har forskning på klinisk sykepleie vært et satsningsområde ved Høgskolen i Gjøvik.

**Norsk sykepleieforbund** påpeker at sykepleiere har noe av den viktigste kunnskapen i verden. Kompetansen de har til å pleie, bevare og redde liv fører blant annet til færre sykehusinnleggelses, mindre sykdom og mindre feilmedisinering. Klinisk sykepleie som forskningsområde er praksisnært og studerer sykepleierens funksjons- og ansvarsområder. Nærheten til praksis bidrar til at resultater fra forskningen kan tilpasses og implementeres både i praksis, og sikrer ikke minst studentene en god utdanning. Det bidrar til en faglig tyngde som gjør dem til kompetente sykepleiere.

**De siste ti årene** har forskningen ved seksjon for sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik hatt tre prioriterte områder: Utdanningskvalitet, Kvalitet i sykepleie og Helse i dagliglivet.

**Utdanningskvalitet** som forskningsområde innebærer å se nærmere på utvikling og vurdering av kompetanse på ulike nivå, det være seg kompetanse hos studenter i ulike studieprogram så vel som kompetanse blant sykepleiere. En doktorgradsavhandling har for eksempel sett nærmere på nyutdannede sykepleieres vurdering av egen kompetanse, kritisk tenkning og bruk av forskning.

**Mulighetene som finnes** ved å bruke simulering som læringsmetode er store. Senter for simulering og pasientsikkerhet på Høgskolen i Gjøvik gir gode forutsetninger for forskning innen klinisk sykepleie. Her har en doktorgradsavhandling blant annet sett på studentenes oppfatning av simulering som læringsmetode, en annen avhandling har sett nærmere på teamtrening i intensivsykepleie med bruk av simulering.

**Forskning på området** Kvalitet i sykepleie har blant annet fokusert på smerte, ubehag og skadeforebygging hos eldre, for eksempel forebygging av fallskader hos eldre med demens, samt ernæring knyttet til eldreomsorg. Andre studier på området har omhandlet hvordan man bør organisere og utføre sykepleie til pasienter ved livets slutt, såkalt palliativ omsorg.

**Det tredje forskningsområdet**, Helse i dagliglivet, har sykepleierens helsefremmende og forebyggende funksjon i fokus. Forskningen omhandler livssituasjoner og hvordan det er å leve med ulike former for lidelser, både som pasient og pårørende. Eksempler er unge voksnes livskvalitet etter å

ha levd med en kronisk sykdom, livet etter hjerteinfarkt, og livssituasjonen til eldre innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn.

Det forskes også på pårørendes erfaringer og deltagelse, for eksempel ved alvorlig psykisk lidelse som depresjon, og familiens erfaringer med ADHD. Det har vist seg at om et medlem i familien rammes av sykdom eller funksjonsnedsettelse, rammes i realiteten hele familien.

**I tillegg til forskningsprosjekter** av denne typen er det gjennomført en rekke samarbeidsprosjekter mellom høgskolen og praksissteder i spesialist- og kommunehelsetjenesten. Dette er utviklingsprosjekter som har bidratt til endring. Utvikling og implementering av nye veiledningsmodeller i praksisstudier er eksempel på et slikt innovasjonsprosjekt.

**Som du skjønner** er klinisk sykepleie som forskningsområde stort, det berører så mange mennesker i mange ulike livssituasjoner. Forskningen innen klinisk sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik har hatt en rask utvikling de siste ti årene. Det har vært en langsiktig og strategisk satsning på økt kompetanse. For ti år siden var det et fåtalls personer med forskerutdanning. I dag er det godt over 20 personer som driver forskning og utviklingsarbeid på klinisk sykepleie. Det har gjort at antallet forskningsprosjekter og publikasjoner av vitenskapelige artikler og fagartikler har blitt mangedoblet på kort tid.

**Når Høgskolen i Gjøvik** fra 1. januar fusjonerer med NTNU, vil forskningen ved seksjonen være et viktig bidrag i kunnskapsutviklingen, med muligheter for ytterligere å styrke og utvikle klinisk sykepleie som forskningsområde.

**Birgitta Hedelin** har vært ansatt som professor i sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik de siste ti årene, og vært med på å lede forskningen ved seksjonen. Til jul går hun av med pensjon, men har klare meninger om hva seksjon for sykepleie i fremtiden må fokusere på.

- **I fremtiden blir** det viktig å videreutvikle den kliniske sykepleieforskningen mot forskning rundt utvikling og vurdering av profesjonskompetanse og kvalitet i sykepleie. Studiene kan ha fokus på kompetanse hos studenter og blant sykepleiere, gjerne med et tverrfaglig perspektiv. Pasientsikkerhet er grunnleggende og kommer til å bli enda mer fremtredende både i utdanningen og i den kliniske sykepleieforskningen. Forskningen fremover vil også preges av et helhetlig perspektiv og rettes inn mot familiesentrert omsorg, sier Hedelin.